

Karel Rychlík (1885–1968)

Faktografické přílohy

In: Magdalena Hykšová (author): Karel Rychlík (1885–1968). (Czech). Praha: Prometheus, 2003. pp. 241–264.

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/401162>

Terms of use:

© Hykšová, Magdalena

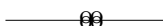
Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

7 FAKTOGRAFICKÉ PŘÍLOHY

7.1 SEZNAM PUBLIKACÍ KARLA RYCHLÍKA

7.2 PUBLIKOVANÉ RECENZE

7.3 PŘEHLED PEDAGOGICKÉ ČINNOSTI

7.3.1 Na univerzitě

7.3.2 Na technice

7.3.3 V Jednotě

7.1 SEZNAM PUBLIKACÍ KARLA RYCHLÍKA

Základem přehledu publikací Karla Rychlíka byl seznam uvedený v článku Vladimíra Kořínka, který byl uveřejněn roku 1960 u příležitosti Rychlíkových pětasedmdesátin – viz [1]. Seznam bylo ovšem třeba pečlivě prověřit, doplnit a upřesnit. Oproti Kořínkovu seznamu je zde navíc 18 položek (z toho 10 je z doby po roce 1960). K pořadovému číslu práce je připojeno písmeno R, aby se práce Karla Rychlíka odlišily od ostatních pramenů citovaných v jednotlivých člancích této publikace.

U jednotlivých položek přehledu publikací jsou uvedeny odkazy na následující referativní časopisy:

J	=	<i>Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik</i>
MR	=	<i>Mathematical Reviews</i>
POG	=	<i>Poggendorff's biographisch-literarisches Handwörterbuch für Mathematik</i> 6 (1923–31), III. díl, strana 2255
RŽM	=	<i>Referativnyj žurnal matematika</i>
ZBL	=	<i>Zentralblatt für Mathematik und ihre Grenzgebiete</i>

Pokud byly k dispozici, byly doplněny i odkazy na recenze publikované v některém z matematických časopisů.

-
- [R1] *Poznámky k teorii interpolace.*
 ČPMF **36**(1907), 13–44
 J: **38**(1907), 309 Petr
- [R2] *O resolventách se dvěma parametry.*
 Rozpravy **17**(1908), č. 31, 5 stran
 J: **39**(1908), 131 Petr
- [R3] *O grupě řádu 360.*
 ČPMF **37**(1908), 360–379
 J: **39**(1908), 205 Petr

- [R4] *Příspěvek k teorii forem.*
Rozpravy **19**(1910), č. 49, 13 stran
J: **41**(1910), 159 Petr
- [R5] *O poslední větě Fermatově pro $n=4$ a $n=3$.*
ČPMF **39**(1910), 65–86
J: **41**(1910), 249
- [R6] *O poslední větě Fermatově pro $n=5$.*
ČPMF **39**(1910), 185–195, 305–317
J: **41**(1910), 249
- [R7] *Příspěvek k teorii forem II.*
Rozpravy **20**(1911), č. 1, 5 stran
J: **42**(1911), 146 Petr
- [R8] *Geometrické znázornění řetězců.*
ČPMF **40**(1911), 225–236
J: **42**(1911), 247
- [R9] *Sestrojení pravidelného sedmnáctiúhelníku.*
ČPMF **41**(1912), 81–93
J: **43**(1912), 586 Petr
- [R10] *Příspěvek k teorii mocných řad o více proměnných.*
ČPMF **41**(1912), 470–477
J: **43**(1912), 317 Petr
- [R11] *Poznámka k Henselově teorii algebraických čísel.*
Věstník pátého sjezdu českých přírodopytců a lékařů v Praze,
1914, 234–235
- [R12] *O Henselových číslech.*
Rozpravy **25**(1916), č. 55, 16 stran
J: **46**(1916–18), 270 Bydžovský
- [R13] *O de la Vallée-Poussinově metodě sčítací.*
ČPMF **46**(1917), 313–331
J: **46**(1916–18), 333 Bydžovský POG
- [R14] *Příspěvek k teorii těles.*
ČPMF **48**(1919), 145–165
J: **47**(1919–20), 100 Bydžovský POG
- [R15] *Dělitelnost v algebraických tělesech číselných vzhledem k racionálnímu prvočíslu.*
Rozpravy **28**(1919), č. 14, 5 stran
J: **47**(1919–20), 165 Bydžovský

- [R16] *Theorie der Teilbarkeit der Zahlen algebraischer Körper.*
 Rozpravy **29**(1920), č. 2, 6 stran
 J: **47**(1919–20), 165 Bydžovský
- [R17] *Funkce spojité nemající derivace pro žádnou hodnotu proměnné v tělese čísel Henselových.*
 ČPMF **49**(1920), 222–223
 J: **47**(1919–20), 255 Bydžovský
- [R18] *O kvadratických tělesech číselných.*
 ČPMF **50**(1921), 49–59, 177–190
- [R19] *Über eine Funktion aus Bolzanos handschriftlichem Nachlasse.*
 Věstník 1921–22, č. 4, 6 stran
 J: **48**(1921–22), 270 Knopp POG
- [R20] *Ph. Dr. Frant. Velíšek (posmrtná vzpomínka).*
 ČPMF **51**(1922), 247–248
- [R21] *Eine stetige nicht differenzierbare Funktion im Gebiete der Henselschen Zahlen.*
 Crelle **152**(1922–23), 178–179
 [Německý překlad článku [R17].]
 J: **49**(1923), 116 Hasse POG
- [R22] *Zur Bewertungstheorie der algebraischen Körper.*
 Crelle **153**(1923), 94–107
 [Německá verze článku [R14].]
 J: **49**(1923), 81 Ostrowski POG
- [R23] *Zur Theorie der Teilbarkeit.*
 Věstník 1923, č. 5, 32 stran
 J: **49**(1923), 697 Bydžovský POG
- [R24] *Zur Theorie der Teilbarkeit in algebraischen Zahlkörpern.*
 Věstník 1923, č. 9, 36 stran
 J: **49**(1923), 697 Bydžovský POG
- [R25] *Číselný výpočet čísla e .*
 ČPMF **52**(1923), 300
- [R26] *Eine Bemerkung zur Theorie der Ideale.*
 Věstník 1924, č. 10, 9 stran
 J: **50**(1924), 110 Bydžovský POG
- [R27] *Seznam vědeckých prací zemř. prof. Matyáše Lercha.*
 ČPMF **54**(1925), 140–151
 [Společně s K. Čuprem.]
 J: **51**(1925), 30 Rychlík

- [R28] *La Théorie des Fonctions de Bolzano.*
In: *Atti del Congresso internaz. dei Matematici*, Bologna, 1928
(vyšlo 1931), vol. 6, 503–505
J: **58**(1932), 41 Grunsky
- [R29] *O Cantorových řadách a zlomcích g-adických.*
Rozpravy **37**(1928), č. 2, 6 stran
J: **54**(1928), 219 Rychlík POG
- [R30] *Sur les fractions g-adiques et les séries de Cantor.*
Bulletin internat. Acad. Boheme **29**(1928), 153–155
[Zkrácená francouzská verze článku [R29].]
J: **54**(1928), 219 Rychlík POG
- [R31] *O rozšíření pojmu kongruence.*
ČPMF **58**(1929), 92–94
J: **55**(1929), 701 Rychlík POG
- [R32] *O rozšíření pojmu kongruence pro algebraická tělesa číselná konečného stupně.*
Rozpravy **38**(1929), č. 21, 4 strany
J: **55**(1929), 701 Rychlík POG
- [R33] *Über die Anwendung der Methode von Sochocki.*
In: *Sprawozdania z Pierwszego kongresu matematyków Krajów Slowiańskich*, Warszawa, 1929 (vyšlo 1930), 181–184
J: **56**(1930), 167 Scholz
- [R34] B. Bolzano, *Functionenlehre.*
KČSN, Praha, 1930, XX, 184, 24, VI, *Spisy Bernarda Bolzana*, sv. 1
[K. Rychlík vydal a opatřil poznámkami, předmluvu napsal K. Petr.]
J: **56/2**(1930), 901 Pietsch
- [R35] *Bolzano, Bernard.*
In: *Ottův slovník naučný nové doby*, J. Otto, Praha, 1930, 675
[Encyklopedické heslo.]
- [R36] B. Bolzano, *Zahlentheorie.*
KČSN, Praha, 1931, VI, 58, 12, VI, *Spisy Bernarda Bolzana*, sv. 2
[K. Rychlík vydal a opatřil poznámkami.]
J: **57/2**(1931), 1304 Weber
ČPMF: **62**(1933), 62–63 Zich
- [R37] *Úvod do elementární teorie číselné.*
JČMF, Praha, 1931, Kruh, sv. 7, 102 stran

- [R38] *Eine Bemerkung zur Determinantentheorie.*
Crelle **167**(1931), 197
J: **58**(1932), 95 Specht ZBL: **3**(1932), 193 Müller
- [R39] *O větě Artinově.*
Rozpravy **42**(1932), č. 23, 3 strany
J: **58**(1932), 127 Rychlík ZBL: **8**(1934), 201 Taussky
- [R40] *Über den Artinschen Verfeinerungssatz.*
Bulletin internat. Acad. Boheme **33**(1932), 149–152
[Zkrácená německá verze článku [R39].]
J: **58**(1932), 127 Rychlík ZBL: **8**(1934), 201 Taussky
- [R41] *Poznámka k Böhmerovým nepravidelným posloupnostem.*
Rozpravy **43**(1933), č. 8, 4 strany
J: **59**(1933), 510 Jarník ZBL: **12**(1936), 265 Kamke
- [R42] *Bemerkung zu regellosen Folgen von Böhmer.*
Bulletin internat. Acad. Boheme **34**(1933), 15–16
[Zkrácená německá verze článku [R41].]
J: **59**(1933), 510 Jarník ZBL: **12**(1936), 265 Kamke
- [R43] *Determinanty v tělesech libovolné charakteristiky.*
ČPMF **64**(1934–35), 135–140
J: **61**(1935), 69 Rychlík
- [R44] *Úvod do počtu pravděpodobnosti.*
JČMF, Praha, 1938, 144 stran
ČPM: (**67**)(1938), D301–303 Pankraz
- [R45] *Jakub Filip Kulík (150 let od narození a 80 let od úmrtí).*
Rozhledy **22**(1942–43), 88–89
- [R46] *Úvod do elementární číselné teorie.*
Přírodovědecké nakladatelství, Praha, 1950, 192 stran
[Druhé, výrazně pozměněné vydání publikace [R37].]
- [R47] V. I. Glivenko, *Teorie pravděpodobnosti.*
Přírodovědecké nakladatelství, Praha, 1950, 248 stran
[Přeložil Karel Rychlík.]
- [R48] A. J. Chinčín, *Řetězové zlomky.*
Přírodovědecké nakladatelství, Praha, 1952, 104 stran
[Přeložil Karel Rychlík.]
- [R49] A. G. Kuroš, *Algebraické rovnice libovolných stupňů.*
Populární přednášky z matematiky SNTL, Praha, 1953, 42 stran
[Přeložil Karel Rychlík.]

- [R50] A. N. Tichonov – A. A. Samarskij, *Rovnice matematické fyziky*.
Nakladatelství ČSAV, Praha, 1955, 765 stran
[Přeložil Karel Rychlík společně s Aloisem Apfelbeckem.]
- [R51] *Teorie reálných čísel v Bolzanově rukopisné pozůstalosti*.
ČPM **81**(1956), 391–395
MR: **19**(1958), 519 resumé autora   ZBL: **74**(1956), 245
RŽM: **1958**/1, 49 Jarník
- [R52] *Jak jsem studoval matematiku*.
Praha, 1956, 21 stran (cyklostylováno)
- [R53] *Jak jsem studoval matematiku*.
Mat. ve škole **7**(1957), 300–309
[Výtah z [R52].]
- [R54] *Prof. dr. František Rádl*.
Rozhledy **35**(1957), 285
- [R55] *Prof. dr. František Rádl*.
PMFA **2**(1957), 600
RŽM: **1958**/9, 7422
- [R56] *Profesor dr. František Rádl zemřel*.
ČPM **82**(1957), 378–381
[Společně s Ladislavem Riegerem.]
ZBL: **98**(1962), 10
- [R57] Seznam pojednání prof. dr. Františka Rádla.
ČPM **82**(1957), 381–382
ZBL: **98**(1962), 10
- [R58] *Cauchyho rukopis v archivu Československé akademie věd*.
ČPM **82**(1957), 227–228
MR: **19**(1958), 826 resumé autora   ZBL: **98**(1962), 7
RŽM: **1958**/2, 900 Kuzičev
- [R59] *Cauchyho rukopis v archivu Československé akademie věd*.
PMFA **2**(1957), 633–637
[Detailnější varianta článku [R58].]
- [R60] *Un manuscrit de Cauchy aux archives de l'Académie tchécoslovaque des sciences*.
ČMŽ **7 (82)**(1957), 479–481
[Francouzská varianta článku [R58].]
MR: **20**(1959), 809   ZBL: **90**(1961), 7 Hofmann
RŽM: **1958**/7, 5387 Husák

- [R61] *Un manuscrit de Cauchy aux archives de l'Académie tchécoslovaque des sciences.*
Revue d'hist. sci. **10**(1957), 256–261
[Přetisk článku [R60].]
- [R62] *K 75. výročí narození Emmy Noetherové.*
PMFA **2**(1957), 611
RŽM: **1958**/9, 7418
- [R63] *Évariste Galois.*
PMFA **2**(1957), 729–733
RŽM: **1958**/9, 7403
- [R64] *Úvod do analytické teorie mnohočlenů s reálnými koeficienty.*
Nakladatelství ČSAV, Praha, 1957, 181 stran
ČPM: **82**(1957), 370–372, Wilhelm
- [R65] *Theorie der reellen Zahlen im Bolzanos handschriftlichen Nachlasse.*
ČMŽ **7(82)**(1957), 553–567
MR: **20**(1959), 2248 Struik   ZBL: **89**(1961), 242 Suetuna
RŽM: **1958**/9, 7402 Kuzičev
- [R66] *Těorija všěščestvěnných čísel v rukopisnom nasledii Bolzano.*
Istor.–matém. issledovanija **11**(1958), 515–532
[Z německé verze [R65] přeložil do ruštiny A. I. Lapina.]
MR: **23**(1962), A3060 Struik   ZBL: **109**(1964–65), 238 Hořejš
- [R67] *Úvahy z logiky v Bolzanově rukopisné pozůstalosti.*
ČPM **83**(1958), 230–235
MR: **20**(1959), 2249 Struik
RŽM: **1959**/11, 10670 Veselý
- [R68] *Betrachtungen aus der Logik im Bolzanos handschriftlichen Nachlasse.*
ČMŽ **8(83)**(1958), 197–202
[Německý překlad článku [R67].]
MR: **20**(1959), 6331 resumé autora   ZBL: **81**(1959), 241 Dürr
- [R69] *Cauchys Schrift „Mémoire sur la dispersion de la lumière“.*
ČMŽ **8(83)**(1958), 619–632
MR: **21**(1960), 2570   ZBL: **81**(1959), 8
RŽM: **1960**/1, 33 resumé autora
- [R70] *Diofantická rovnice $x^3 + y^3 + z^3 = k$.*
Mat. ve škole **8**(1958), 22–28
- [R71] *Emmy Noetherová – nejvýznamnější žena matematicka.*
Mat. ve škole **8**(1958), 234–238
RŽM: **1959**/4, 3386 Rybkin

- [R83] *O formulaci Pythagorovy věty.*
Mat. ve škole **12**(1961–62), 629–630
- [R84] *La théorie des nombres réelles dans un ouvrage posthume manuscrit de Bernard Bolzano*
Revue d'hist. sci. **14**(1961), 313–327
RŽM: **1962**, 12A28 Medvedev   ZBL: **201**(1971), 319
- [R85] *Theorie der reellen Zahlen im Bolzanos handschriftlichen Nachlasse.*
Nakladatelství ČSAV, Praha 1962, 103 stran
MR: **28**(1964), 2958 Scriba   ZBL: **101**(1963), 247 van Rootselaar
- [R86] *Sur les contacts personnels de Cauchy et de Bolzano.*
Revue d'hist. sci. **15**(1962), 163–164
ZBL: **104**(1963), 5 Biermann
- [R87] *Volodimir Fomič Bržečka.*
PMFA **7**(1964), 191–192
- [R88] *Niels Henrik Abel a Čechy.*
PMFA **7**(1964), 317–319

7.2 PUBLIKOVANÉ RECENZE

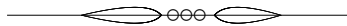
KARLA RYCHLÍKA

1. K. Petr: *Počet diferenciální* (Část analytická).
ČPMF **53**(1924), 324–326
2. F. Rádl: *Nová učebnice matematiky pro inženýry*.
Národní Listy č. 284, 17. 10. 1931, Příloha, str. 9
3. D. Salivanov: *Základy počtu diferenčního*.
ČPMF **60**(1931), 269–270
4. B. Bydžovský: *Základy teorie determinantů*.
ČPMF **62**(1933), 61
5. E. Kamke: *Einführung in die Wahrscheinlichkeitstheorie*.
ČPMF **62**(1933), 65
6. H. Hasse: *Aufgabensammlung zur höheren Algebra*.
ČPMF **64**(1935), D56
7. O. F. G. Schilling: *The theory of valuations*.
ČPMF **77**(1952), 420–422
8. F. R. Gantmacher, M. G. Krejn: *Oscilljacionnyje matricy i jadra i malyje kolebanija mehaničeskich sistem*.
ČPMF **79**(1954), 283–284
9. F. R. Gantmacher: *Teorija matric*.
ČPMF **79**(1954), 370–371
10. R. Kochendörffer: *Einführung in die Algebra*.
ČPMF **82**(1957), 239–240
11. A. I. Malcev: *Osnovy linejnoj algebry*.
ČPM **83**(1958), 106–107

12. E. Winter: *Der böhmische Vormärz in Briefen B. Bolzanos an F. Příhonský (1824–1848)*.
ČPM **83**(1958), 479–487
[Recenze obsahuje Rychlíkovy překlady výňatků z Bolzanových dopisů.]
13. I. V. Proskurjakov: *Sbornik zadač po linejnoj algebre*.
ČPM **84**(1959), 113–114
14. C. Chevalley: *The construction and study of certain important algebras*.
ČPM **84**(1959), 114–115
15. K. Nomizu: *Lie groups and differential geometry*.
ČPM **84**(1959), 115
16. P. R. Halmos: *Lectures on ergodic theory*.
ČPM **84**(1959), 115
17. E. Winter: *Die Registers der Berliner Akademie der Wissenschaften, 1746–1766*.
ČPM **84**(1959), 117
18. F. Maeda: *Kontinuierlich Geometrien*.
ČPM **84**(1959), 381–382
19. B. L. van der Waerden: *Probuždajučajasja nauka. Matematika drevnego Egipta, Babilona i Grecii*.
Mat. ve škole **9**(1959), 441–442
20. C. F. Gauss: *Gedenkband anlässlich des 100. Todestages am 23. Februar 1955*.
ČPM **85**(1960), 116
21. G. I. Drinfeld: *Dopolnenija k obščemu kursu matematičeskogo analiza*.
ČPM **85**(1960), 117
22. S. Picard: *Sur les bases des groupes d'ordre fini*.
ČPM **85**(1960), 420
23. L. Rédei: *Algebra*, I. díl.
ČPM **85**(1960), 470–473
24. E. W. Beth: *The Foundations of Mathematics*.
PMFA **5**(1960), 625–626
25. G. H. Hardy, E. M. Wright: *Einführung in die Zahlentheorie*.
ČPM **86**(1961), 117–120

26. J. M. Bocheński: *A precis of mathematical logic*.
PMFA **7**(1962), 297
27. E. W. Beth: *Formal methods. An introduction to symbolic logic and to study of effective operations in arithmetic and logic*.
PMFA **7**(1962), 298
28. A. Grzegorzyc: *Zarys logiki matematycznej*.
PMFA **8**(1963), 92–93
29. A. G. Kuroš: *Lekcii po obščej algebre*.
ČPM **89**(1964), 237–243
30. J. Berg: *Bolzano's Logic*.
ČPM **89**(1964), 364–366
31. B. Bolzano: *Paradoxy nekonečna*.
PMFA **9**(1964), 379
32. F. Kambartel (ed.): *B. Bolzano's Grundlegung der Logik*.
ČPM **90**(1965), 234
33. I. Fujita: *Bolzanova filosofie* [japonsky].
PMFA **10**(1965), 112
34. D. Klaua: *Allgemeine Mengenlehre. Ein Fundament der Mathematik*.
PMFA **10**(1965), 238
35. E. Winter: *Die historische Bedeutung der Frühbegriffe B. Bolzano's mit einem Anhang Bolzano's Begriffe 1821*.
ČPM **91**(1966), 237–238
36. A. H. Lightstone: *The Axiomatic Method*.
PMFA **11**(1966), 191

Jan Berg, *Boole's Logic* (Booleana logika). Acta 1
 universitatis Stockholmiensis; Stockholm, Studia in philo-
 sophy 2; Stockholm, Göteborg, Upsala, 1962. Místovní
 část: kap. I a XII.

Kap. I) ^{Booleova životní díla} rozdělení ve čtyři paragrafy. §1. Booleova reálná
 dráha života, §2. Wissenschaftslehre (~~Manus~~ ~~skripta~~), §3.

Größenlehre (~~Axiomatik~~ ~~axiomatik~~), §4. Jiné první díla.

V této kapitole ^{uvádí} podává autor ve velmi stručném

podání ~~veškerou~~ ~~místní~~ životopisní a bibliografická data ~~o~~

^{tyto údaje} ~~Booleova~~ ~~životní~~ ~~díla~~. Autor ~~Popisuje~~ ^{popisuje} ~~historii~~ ~~rozvoje~~ ~~Booleovy~~

a ~~to~~ ~~určuje~~ jejich esmě.

*

7.3 PŘEHLED PEDAGOGICKÉ ČINNOSTI

KARLA RYCHLÍKA

7.3.1 Na univerzitě

Karel Rychlík působil na filosofické fakultě české univerzity Karlo-Ferdinandovy (později na přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity) v Praze jako asistent *c. k. mathematicko – fysikálního semináře* (od ledna 1909) a jako soukromý docent (od března 1912). Od školního roku 1912/13 až do uzavření vysokých škol na počátku druhé světové války měl vypsány následující přednášky;¹ čísla vpravo značí počty hodin v obou semestrech, symbol 4/2 označuje 4 hodiny přednášek a 2 hodiny cvičení týdně.

1912/13

Theorie algebraických těles	3	–
Theorie algebraických funkcí	–	3

1913/14

Vybrané stati z vyšší analýse	3	2
-------------------------------	---	---

1914/15

O diferenciálních rovnicích lineárních a jich systémech	2	2
---	---	---

1915/16

O algebraickém řešení rovnic	2	2
------------------------------	---	---

1916/17

Úvod do diferenciálního a integrálního počtu a do analytické geometrie v prostoru	4/2	4/2
---	-----	-----

1917/18

Základy arithmetiky a theorie funkcí reálné proměnné	2	2
--	---	---

1918/19		
O teorii algebraických čísel	2	2
1919/20		
O teorii determinantů a matic	–	2
1920/21		
Analytická teorie číselná	2	2
1921/22		
O nekonečných posloupnostech a řadách	2	–
O číslech algebraických	–	2
1922/23		
O tělesech algebraických	2	2
1923/24		
O algebraických funkcích jedné proměnné	2	–
1924/25		
O číslech algebraických	2	2
1929/30		
Úvod do teorie těles algebraických	2	–
1931/32		
Úvod do číselné teorie	2	–
Počet pravděpodobnosti (Misesova teorie)	–	2
1933/34		
Úvod do počtu pravděpodobnosti (se stanoviska axiomatického)	2	–
1936/37		
Počet pravděpodobnosti s hlediska axiomatického	2	–
1937/38		
Úvod do teorie množin a topologie	–	2

7.3.2 Na technice

Na české technice^{II} působil Karel Rychlík jako placený asistent při III. stolici matematiky (1913), soukromý docent (1913), mimořádný profesor (1920) a řádný profesor (1923). Podobně jako na univerzitě, i na technice působil až do jejího uzavření za druhé světové války. Vypsány měl tyto přednášky:^{III}

1914/15

Matematika, 1. běh, odd. I ^{IV}	6/1	4/1
Počet pravděpodobnosti ^V	4/0	–
Úvod do vektorové analýzy ^{VI}	2/0	2/0

1915/16

Matematika, 2. běh, odd. I ^{VII}	5/1	5/1
Počet pravděpodobnosti	4/0	–
Úvod do vektorové analýzy	2/0	2/0

1916/17

Matematika, 1. běh, odd. I	5/1	5/1
Počet pravděpodobnosti	4/0	–
Úvod do vektorové analýzy	2/0	2/0

1917/18

Matematika, 2. běh, odd. I	5/1	5/1
O numerickém řešení rovnic	2/0	2/0
Počet pravděpodobnosti	4/0	–

1918/19

Matematika, 1. běh, odd. I	6/1	4/1
O numerickém řešení rovnic	2/0	2/0
Počet pravděpodobnosti	4/0	–

1919/20

Matematika, 2. běh, odd. I	5/1	5/1
Teorie determinantů a matic	2/0	2/0
Počet pravděpodobnosti	4/0	–

1920/21

Matematika, 2. běh, odd. II	3/1	3/1
Teorie determinantů a matic	2/0	2/0
Počet pravděpodobnosti	4/0	–

1921/22

Matematika, 2. běh	6/2	6/2
Počet pravděpodobnosti	4/0	–

1922/23

Matematika, 1. běh	7/2	–
Matematika, 2. běh, 1. část	–	7/2
Počet pravděpodobnosti	4/0	–

1923/24

Matematika, 2. běh, 2. část	4/2	–
Počet pravděpodobnosti	4/0	–
Základy teorie funkcí komplexní proměnné	–	2/0

1924/25

Matematika, 1. běh	7/2	–
Matematika, 2. běh, 1. část	–	7/2
Počet pravděpodobnosti	4/0	–
O počtu variačním a rovnicích integrálních	2/0	2/0
Základy teorie funkcí komplexní proměnné	–	2/0

1925/26

Matematika, 2. běh, 2. část	4/2	–
Počet pravděpodobnosti	4/0	–
Základy teorie funkcí komplexní proměnné	–	2/0

1926/27

Matematika, 1. běh	7/2	–
Matematika, 2. běh, 1. část	–	7/2
Počet pravděpodobnosti	4/0	–
Základy teorie funkcí komplexní proměnné	–	2/0

1927/28

Matematika, 2. běh, 2. část	4/2	–
Počet pravděpodobnosti	4/0	–
Základy teorie funkcí komplexní proměnné	–	2/0

1928/29

Matematika, 1. běh	7/2	–
Matematika, 2. běh, 1. část	–	7/2
Počet pravděpodobnosti	4/0	–

1929/30

Matematika, 2. běh, 2. část	4/2	–
Počet pravděpodobnosti	4/0	–
Úvod do teorie funkcí komplexní proměnné	–	2/0

1930/31

Matematika, 1. běh	7/2	–
Matematika, 2. běh, 1. část	–	7/2
Počet pravděpodobnosti	4/0	–

1931/32

Matematika, 2. běh, 2. část	4/2	–
Počet pravděpodobnosti	4/0	–
Úvod do teorie funkcí komplexní proměnné	–	2/0

1932/33

Matematika, 1. běh	7/3	–
Matematika, 2. běh, 1. část	–	6/2
Počet pravděpodobnosti	4/0	–

1933/34

Matematika, 2. běh, 2. část	3/2	–
Počet pravděpodobnosti	4/0	–
Úvod do počtu pravděpodobnosti a matematické statistiky	–	2/0
Úvod do teorie funkcí analytických	–	2/0

1934/35

Matematika, 1. běh	7/3	–
Matematika, 2. běh, 1. část	–	6/2
Počet pravděpodobnosti	4/0	–
Úvod do počtu pravděpodobnosti a matematické statistiky	–	2/0

1935/36

Matematika, 2. běh, 2. část	3/2	–
Počet pravděpodobnosti	4/0	–
Úvod do počtu pravděpodobnosti a matematické statistiky	–	2/0
Úvod do teorie funkcí analytických	–	2/0

1936/37

Matematika, 1. běh	7/3	–
Matematika, 2. běh, 1. část	–	6/2
Počet pravděpodobnosti	4/0	–

1937/38

Matematika, 2. běh, 2. část	3/2	–
Počet pravděpodobnosti	4/0	–
Úvod do počtu pravděpodobnosti a matematické statistiky	–	2/0
Základy teorie funkcí komplexní proměnné	–	2/0

1938/39

Matematika, 1. běh	7/3	–
Matematika, 2. běh, 1. část	–	6/2
Počet pravděpodobnosti	4/0	–
Úvod do počtu pravděpodobnosti a matematické statistiky	–	2/0
Základy teorie funkcí komplexní proměnné	–	2/0

1939/40^{VIII}

Matematika, 2. běh, 2. část	3/2	–
Počet pravděpodobnosti	4/0	–
Úvod do počtu pravděpodobnosti a matematické statistiky	–	2/0
Úvod do teorie funkcí analytických	–	2/0
Vybrané části z vyšší matematiky	2/0	–
Základy teorie funkcí komplexní proměnné	–	2/0

7.3.3 V Jednotě

Karel Rychlík konal řadu přednášek také v Jednotě.

V Praze:

- 1906 *O Ruffiniově teorému*
O parabolické interpolaci (viz pozn. 21, str. 22)
- 1907 *O zákonu forem*
- 1909 *O algebraických číslech podle Hensela*
30. 10. 1913 *O poslední větě Fermatově*
13. 6. 1918 *O algebraických tělesech*^{IX}
21. 11. 1918 *O algebraických tělesech (druhá část)*
29. 3. 1919 *O dělitelnosti v algebraických tělesech* ([R15], [R16])
8. 1. 1920 *O vědecké činnosti Matyáše Lercha*
5. 2. 1921 *Circulus vitiosus analyse dle H. Weyla*
6. 5. 1922 *O dělitelnosti čísel algebraických* ([R24])
15. 11. 1924 *Poznámky k teorii ideálů* ([R26])
21. 5. 1928 *Jacques Hadamard* (spolu s V. Kořínkem)
6. 3. 1930 *O Bolzanově číselné teorii*^X
26. 11. 1931 *O větě Artinově* ([R39], [R40])
6. 6. 1955 *Vzpomínka na Karla Petra*
25. 11. 1957 *Teorie reálných čísel z Bolzanovy rukopisné pozůstalosti*
20. 4. 1959 *N. Bourbaki (Pokus o učebnici veškeré matematiky)*
20. 4. 1959 *Český výpočet čísla e na velký počet decimál (Studnička, Tichánek)*

V Brně:

12. 5. 1920 *Rozbor vědecké práce prof. Matyáše Lercha*^{XI}
12. 5. 1927 *O Bolzanově nauce o funkcích*^{XII}

POZNÁMKY

- I) Seznam byl vypracován na základě publikací [2] a [3] a opraven podle zápisů schůzí profesorského sboru.

Vzhledem k tomu, že se jednalo o výběrové přednášky, bylo u každé z nich navíc ověřováno v katalogu posluchačů filosofické, resp. přírodovědecké fakulty, že se opravdu uskutečnila; zapsané studenty spolu s potvrzením kvestora o zahájení se podařilo nalézt u všech přednášek s výjimkou posledních dvou, *Počet pravděpodobnosti s hlediska axiomatického* (1936/37) a *Úvod do teorie množin a topologie* (1937/38), které se tedy s největší pravděpodobností nekonaly.

Archív UK, fond FF, Protokoly profesorského sboru a Katalogy posluchačů filosofické fakulty, 1912/13 – 1919/20; fond PřF, Protokoly profesorského sboru a Katalogy posluchačů přírodovědecké fakulty, 1920/21 – 1939/40.

- II) Do školního roku 1919/20 měla škola název Česká vysoká škola technická, pak byla přejmenována na České vysoké učení technické. Česká vysoká škola technická byla rozdělena na tzv. odbory:

- A – odbor stavebního inženýrství,
- B – odbor pozemního stavitelství,
- C – odbor strojního inženýrství,
- D – odbor technické chemie,
- E – odbor kulturního inženýrství,
- F – odbor zemědělství,
- G – učebný běh pro zeměměřiče,
- H – učebný běh pro pojistnou techniku,
- J – přípravný běh pro vysoké školy montanistické
[montanistika je nauka o hornictví],
- K – učebný běh pro kandidáty učitelství na vyšších školách obchodních,
- L – zvláštní přednášky z deskriptivní geometrie pro kandidáty učitelství na středních školách.

České vysoké učení technické bylo ve školním roce 1920/21 rozděleno na vysoké školy, i nadále se však užívalo značení odborů (to je uvedeno v závorce); uvedené rozdělení platilo od školního roku 1921/22, kdy došlo k drobným změnám oproti roku předchozímu:

- I. Vysoká škola inženýrského stavitelství (A),
- II. Vysoká škola architektury a pozemního stavitelství (B),
- III. Vysoká škola strojního a elektrotechnického inženýrství (C),
- IV. Vysoká škola chemicko-technologického inženýrství (D),
- V. Vysoká škola zemědělského a lesního inženýrství (E),
- VI. Vysoká škola speciálních nauk (F)
[sem spadaly odbory označené výše jako H, J, K, L],
- VII. Vysoká škola obchodní.

- III) Seznam byl vypracován na základě publikací [4], [5] a [6] a opraven podle zápisů ze schůzí akademického senátu, resp. profesorského sboru: Archív ČVUT, fond Rektorát české techniky, Protokoly akademického senátu 1913/14 – 1919/20, Protokoly profesorského sboru, 1920/21 – 1939/40.
- IV) *Matematika, 1. běh*. Původně dvousemestrální přednáška pro první ročník doplněná hodinovým praktickým cvičením (*repetitorium*). Od školního roku 1921/22 se konala pouze v zimním semestru; doplněna byla dvouhodinovým cvičením, od školního roku 1932/33 cvičením tříhodinovým. Přednášky označené jako odd. I byly určeny pro obory A, E, G a J (viz poznámku 1, rozdělení před rokem 1920/21).

Přednášky označené jako odd. II byly určeny pro odbory C a H. Od školního roku 1921/22 se již označení odd. I, II nepoužívalo, ale k jednotlivým přednáškám se přímo psalo, pro které odbory jsou určeny. Karel Rychlík konal své přednášky pro odbory C a F.

Přednáška je od roku 1913/14 charakterizována takto: *Nauka o promítání. Determinanty. Analytická geometrie v rovině. Analytické geometrie v prostoru část první: útvary rovinné. Algebraická analysis. Vyšší rovnice. Počet diferenciální o jedné nezávislé proměnné; upotřebení. Základy počtu integrálního; upotřebení.*

Od roku 1930/31 je náplň rozepsána následujícím způsobem: *Základní pojmy: posloupnost, limita posloupnosti i limita funkce, elementární funkce transcendentní. Diferenciální počet: derivace a diferenciály funkcí jedné proměnné, věta Rolleova, věty o střední hodnotě, formule Taylorova a Maclaurinova, extrémní hodnoty, výrazy neurčité. Rovnice (hlavně algebraické); čísla komplexní; rovnice algebraické a jejich kořeny; řešení rovnic 3. a 4. stupně a rovnic převrátých; numerické řešení rovnic. Determinanty; řešení soustavy n rovnic o n neznámých. Úvod do vektorového počtu. Analytická geometrie roviny a přímky v prostoru. Integrální počet: základní pravidla pro výpočet primitivních funkcí i integrálů omezených, numerický výpočet integrálů omezených (mechanická kvadratura), užití integrálu omezeného k výpočtu ploch, délky oblouku a k výpočtu objemu a povrchu těles rotačních.*

- V) *Počet pravděpodobnosti.* Přednáška byla určena v letech 1917–1921 pro odbor H a potom až do války pro odbor F (*Vysoká škola speciálních nauk*).
- VI) Tato přednáška byla vedena jako mimořádná.
- VII) *Matematika, 2. běh.* Přednáška byla určena nejprve pro posluchače druhého ročníku; byla doplněna hodinovým cvičením a trvala dva semestry. Od školního roku 1921/22 byla doplněna cvičením dvouhodinovým a rozdělena na dvě části: 1. část se konala v letním semestru prvního ročníku a 2. část v zimním semestru druhého ročníku. Značení a rozdělení přednášek: viz pozn. IV.

Přednáška je od roku 1913/14 charakterizována takto: *Analytické geometrie v prostoru část druhá: útvary zakřivené. Počet diferenciální o více proměnných. Upotřebení počtu diferenciálního k řešení úloh, zvláště úloh geometrických v prostoru. Podrobný počet integrální, omezené integrály. Upotřebení počtu integrálního při řešení úloh geometrických. Rovnice diferenciální. Počet variační.*

Od roku 1930/31 je náplň 1. části této přednášky následující: *Funkce více proměnných, úplný diferenciál a částečné derivace. Funkce implicitní. Jednoduchá geometrická použití těchto pojmů. Křivky a plochy 2. stupně. Poloměr křivosti křivek v rovině. Integrály dvojnásobné a trojnásobné a různá použití. Integrace diferenciálních rovnic prvního řádu. Nekonečné řady, hlavně řady potenční.*

Náplň druhé části přednášky je od školního roku 1930/31 popsána takto: *Nekonečné řady, řady Fourierovy. Diferenciální geometrie křivek v prostoru a ploch. Maxima a minima funkcí více proměnných. Integrál křivkový a plošný a užití těchto pojmů ve vektorové analýsi. Diferenciální rovnice lineární, diferenciální rovnice parciální o dvou proměnných.*

- VIII) Výuka se v tomto školním roce konala pouze do uzavření českých vysokých škol v listopadu 1939.

- IX) Výtah:

Těleso (Weber ... [Web1] (viz str. 115–121), Steinitz ... [Ste1], definice pomocí soustavy neodvislých axiomů ve smyslu Hilbertově: Dickson ... [Dic1] ...). Isomorfismus těles. Těleso podřadné, nadřadné, rozšířené těleso, adjunkce, prvotěleso. Charakteristika tělesa: 0 neb prvočíslo p dle toho, je-li prvotěleso isomorfní s tělesem čísel racionálních neb s tělesem tříd čísel racionálních celých mod p . Ekvivalentní rozšíření. Jednoduché rozšíření, tj. adjunkcí jediného prvku. Primitivní prvek. Línedární nezávislost. Prvek transcendentní a algebraický. Rozšíření algebraické a transcendentní. Těleso vzniklé z daného tělesa K rozšířením jedním prvkem transcendentním x má za prvky racionální funkce prvku x s koeficienty z K . Pro mnohočleny v x s koeficienty z K lze definovat dělitelnost, nejuv. spol. míru a platí věta o jednoznačné rozložitelnosti v činitele nerozložitelné. Všechna jednoduchá rozšíření transcendentní jsou

spolu ekvivalentní . . . Rozšíření konečné. Těleso absolutně algebraické, tj. algebraické rozšíření prvotělesa. Těleso algebraicky uzavřené, tj. těleso, v němž každý mnohočlen v jedné proměnné se rozpadá v lineární činitele. Kongruence mod $\varphi(x)$, kdež $\varphi(x)$ je mnohočlen s koeficienty z tělesa K . Třídy mod $\varphi(x)$ tvoří v případě, že mnohočlen $\varphi(x)$ je nerozložitelný, těleso, v němž rovnice $\varphi(x) = 0$ má kořen. Rozšíření tělesa K , v němž libovolný daný mnohočlen $f(x) = 0$ z K se rozpadá v lineární činitele. Násobnost kořenů. Těleso dokonalé: každý mnohočlen, který (ve vhodném rozšíření) má mnohonásobné kořeny, je v tělese nerozložitelný. Tělesa o charakteristice p jsou dokonalá i nedokonalá; takové těleso je dokonalé tehdy a jen tehdy, existují-li v něm p -té kořeny (ty jsou pak určeny jednoznačně). Pro tělesa dokonalá platí Galoisova teorie. Každé těleso dá se rozřešiti na těleso algebraicky uzavřené. Mezi takovými zařízeními je jisté nejmenší mající tu vlastnost, že je algebraické vzhledem k tělesu danému. Je určeno v podstatě jednoznačně, tj. všechna taková zařízení jsou ekvivalentní. Výroční zpráva JČMF za správní rok 1917–1918, JČMF, Praha, 1918, 10–11.

X) Výťah:

Přednášející podává obsah Bolzanovy Číselné teorie. Dálo to, opatřené poznámkami přednášejícího, vydá Královská česká společnost nauk jako druhý Bolzanův spis matematického obsahu, dosud neuveřejněný.

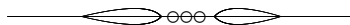
Výroční zpráva JČMF za správní rok 1929–1930, JČMF, Praha, 1930, str. 12.

XI) Obsah této přednášky se shoduje s obsahem přednášky pražské; tato byla přednesena o čtyři měsíce později v Brně u příležitosti šedesátin prof. Matyáše Lercha.

XII) Výťah:

Zájem o matematické práce Bolzanovy jest od roku 1921, kdy byly objeveny ve vídeňské národní knihovně dosud neprobádané rukopisy, stále větší a větší. Král. Společnost Nauk vydává péčí přednášejícího jeden z těchto rukopisů Funktionenlehre; přednášející stručně informuje o zevnějších osudech této knihy a uvádí stručně její obsah, zejména se zmiňuje o spojité funkci, o níž Bolzano dokázal, že v množství všude hustém (pantachickém) hodnot jest bez derivace.

Výroční zpráva JČMF za správní rok 1926–1927, JČMF, Praha, 1927, str. 19.

LITERATURA

- [1] Kořínek, V., *K pětasedmdesátinám prof. Karla Rychlíka*, ČPMF **85**(1960), 492–498.
- [2] *Seznam přednášek na c. k. české universitě Karlo–Ferdinandově v Praze*, svazky z let 1910–1918.
- [3] *Seznam přednášek na české universitě Karlově v Praze*, svazky z let 1919–1939.
- [4] *Program císař. král. české vysoké školy technické v Praze*, svazky z let 1913–1919.
- [5] *Program české vysoké školy technické v Praze*, svazek z roku 1919–1920.
- [6] *Program českého vysokého učení technického v Praze*, svazky z let 1920–1939.